

Gotowość szkolna - co to takiego?

Moment rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej jest momentem przełomowym. Związany jest z szeregiem bardzo istotnych zmian, które zachodzą bardzo szybko i są nieodwracalne. Dotyczą one zarówno codziennego funkcjonowania, jak i konieczności dostosowania się do nowych realiów. Bardzo duży wpływ na to, w jaki sposób dziecko tym wymaganiom sprosta ma właśnie gotowość, dojrzałość szkolna. Profesor Ewa Jarosz definiuje ją jako *„osiągnięcie przez dziecko pewnego momentu równowagi pomiędzy własnymi możliwościami rozwojowymi a wymaganiami szkoły”*. Wincenty Okoń natomiast określa ją jako *„osiągnięcie przez dziecko takiego stopnia rozwoju umysłowego, emocjonalnego, społecznego i fizycznego, jaki umożliwia mu udział w życiu szkolnym i opanowanie treści programowych klasy pierwszej”*. W tej definicji profesor Okoń wyodrębnił cztery obszary rozwoju młodego człowieka, które składają się na gotowość szkolną.

- **Rozwój fizyczny** - najprościej rzecz biorąc to ogólna sprawność ruchowa dziecka. Dotyczy zarówno motoryki małej- głównie ruchów dłoni i palców, jak i dużej- w obrębie całego ciała.

Tu warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań:

- ❖ *Czy moje dziecko potrafi posługiwać się nożyczkami, kredkami?*
- ❖ *Czy umie skakać, biegać, stać na jednej nodze, łapać, rzucać piłkę?*

- **Rozwój emocjonalny** - jest jednym z najważniejszych aspektów według wielu psychologów w kontekście przygotowania do szkoły. Dziecko, które jest gotowe do podjęcia nauki w klasie pierwszej powinno potrafić poradzić sobie z emocjami takimi jak np. lęk, czy strach, wytrzymać rozłąkę z rodzicami.

Warto odpowiedzieć sobie na kilka pytań:

- ❖ *Jak moje dziecko reaguje na sytuacje trudne?*
- ❖ *Czy często wybucha płaczem/złością, jest agresywne lub kłótlive?*
- ❖ *Czy rozstaje się z nami bez lęku?*
- ❖ *Czy szuka wsparcia w sytuacjach dla siebie trudnych?*

- ❖ *Czy stara się pokonywać trudności, czy szybko się poddaje?*
- ❖ *Czy często się obraża lub próbuje wymuszać swoją korzyść płaczem lub krzykiem?*
- ❖ *Czy potrafi zgłosić osobie dorosłej swoje złe samopoczucie?*
- **Rozwój społeczny**- decyduje o tym, czy dziecko panuje nad sobą, potrafi stosować się do reguł i zasad, jest obowiązkowe i zdyscyplinowane. Dotyczy również tego, czy rozumie proste sytuacje społeczne, potrafi współpracować w grupie.

Ważne pytania:

- ❖ *Czy moje dziecko potrafi współdziałać z innymi dziećmi? Czy nie popada w konflikty lub stroni od zabaw z dziećmi?*
- ❖ *Czy chętnie wypełnia swoje obowiązki domowe?*
- ❖ *Czy reaguje na polecenia niezwłocznie, nie ociąga się, a może w ogóle nie reaguje na prośby?*
- ❖ *Czy przestrzega zasad, umów, np. podczas gier planszowych?*
- ❖ *Czy potrafi cierpliwie czekać na swoją kolej?*
- ❖ *Czy posługuje się zwrotami grzecznościowymi?*
- ❖ *Czy zna zasady bezpieczeństwa i się do nich stosuje, np. podczas spacerów, zabawy na placu zabaw?*
- **Rozwój intelektualny** - świadczy o tym, że dziecko jest ciekawe świata (zadaje pytania), chce się uczyć, zdobywać nowe umiejętności (w tym czytania i pisanie), posiada wiedzę o najbliższym otoczeniu. Potrafi wypowiedzieć poprawnie pod względem logicznym, ale także gramatycznym, a także połączyć przyczynę ze skutkiem, przewidywać skutki swoich działań.

Ważne pytania:

- ❖ *Czy moje dziecko potrafi opowiedzieć przeczytaną przeze mnie bajkę?*
- ❖ *Czy interesuje się literami, rozpoznaje poznane w zabawie litery, próbuje układać z nich wyrazy?*
- ❖ *Czy dzieli proste wyrazy na głoski i składa wyrazy z głosek?*
- ❖ *Czy potrafi przeliczać elementy, dodaje i odejmuje na konkretach, zna cyfry?*
- ❖ *Czy wykazuje zainteresowanie otaczającym je światem?*
- ❖ *Czy potrafi skupić uwagę przez dłuższy czas na jednej czynności?*

- ❖ *Czy potrafi nauczyć się krótkiego wierszyka/piosenki na pamięć?*
- ❖ *Czy chętnie bierze udział w przedszkolu w zajęciach dydaktycznych?*

W procesie przygotowania dziecka do podjęcia nauki w szkole bardzo ważną rolę odgrywać powinni także rodzice.

Oto kilka rad i wskazówek:

- ☺ Jak najwięcej rozmawiaj z dzieckiem.
- ☺ Dbaj o prawidłowy rozwój fizyczny.
- ☺ Organizuj zabawy stymulujące rozwój poznawczy.
- ☺ Rozwijaj ciekawość świata.
- ☺ Zachęcaj do samodzielności, nie wyręczaj.
- ☺ Ucz radzenia sobie z porażkami, chwal za osiągnięcia.
- ☺ Ucz wyrażania emocji.
- ☺ Zachęcaj do wytrwałego dążenia do celu, pomimo trudności.